

ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОГРЕСИ ЯК ПІДХІД УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Анотація

Сучасна тенденція технологічного розвитку вимушує нас розглядати сучасні підходи удосконалення економічних процесів за рахунок новітніх процесів під певним кутом ретроспективи. А саме на сьогодні лишається неоднозначним питанням за певними критеріями залучення такого інструментарію як штучний інтелект до економічних процесів. Погляди на цю проблематику досить різняться за умов не вирішених питань як етичні норми або конфіденційність даних [1].

Ключові слова: цифровізація, нейронні мережі, технологічний прогрес, економіка.

Для повного розуміння всього спектру проблематики слід спочатку зазирнути в минуле, а саме на початок 20 століття. За яких умов тоді відбувалися різного характеру економічні або виробничі процеси. Все в той час, в порівнянні з сьогоднішнім, було набагато примітивніше а вирішення навіть незначних задач було досить затратним як в часі так і в ресурсах. З плином часу технологічний процес, яких ніколи не припиняється, демонструє свій результат у вигляді такого інструментарію як портативний калькулятор який в подальшому еволюціонує в електронно обчислювальну машину (ЕОМ) більше на сьогодні відому під назвою персональний комп'ютер (ПК).

І власне з цього моменту економічні і виробничі процеси зазнали істотних змін з урахуванням всіх тих можливостей яке принесло впровадження і застосування ПК в робочих процесах. Одним з головних аспектів була обробка інформації а також її автоматизація. Це дозволило підняти рівень продуктивності праці, зменшення помилок викликаних людським фактором, зниження витрат і так далі.

Власне в цьому моменті мало хто приділяє уваги але саме в цей проміжок часу коли різні підприємства, фірми, компанії почали застосовувати персональні комп'ютери в них почали виникати така проблема як втрата або крадіжка даних. Викликано це звісно було тим що даний інструмент в питаннях безпеки був не ідеальним, за умов наявності відповідних навичок стороння людина запросто могла отримати всю їй необхідну інформацію. І саме цікаве що в цьому всьому було те що, кількість компаній які відмовилися від використання ПК після виникнення подібних випадків крадіжки або втрати інформації була досить низькою. Головною причиною звісно було те що вони на собі відчули всі ті переваги і зручність які надавав цей інструментарій в роботі їхніх процесів. Тому більшість вирішили шукати можливість як захистити свої дані а не повертатись до старих методик.

Тому на сьогодні ми може провести відповідну паралель схожості подій того часу і сучасного становища нейронних мереж. Та значна частина економічного сектору яка на собі відчула переваги прогнозування, аналізу даних, систем підтримки прийняття рішень, систем планування, оптимізації і автоматизації більше не готова від них відмовлятися. Навіть якщо ми візьмем до уваги те що сам по собі інструментарій нейронних мереж має свої певні особливості використання які не сильно задовольняють економічні аспекти, а саме один з таких процесів має назву «чорна скриня». Хоч це явище має певну технічну складність у інтерпретації, що є досить не доцільним скажімо у вирішенні фінансових питань але навіть враховуючи це сам підхід за часту намагають адаптувати але ні як від нього не відмовитись.

Також існує інша безліч інших спірних питань відносного самих нейронних мереж, одне з таких є досить актуальним уже протягом значного відрізка часу, а саме це питання конфіденційності

даних. Навіть не зважаючи на те що уже як би на сьогодні ми повині мати досить устатковані моделі які можна використовувати без ризику втрати даних, але новини на цю тему продовжують з'являтися [2]. І з цього питання більш всіх занепокоює те що складно відповісти на питання чи це ціленаправлений збір персональних даних користувачів без їх дозволу, чи це вже перші кроки неконтрольованого навчання нейронними мережами, коли вона сама навчається тому що їх за якихось умов необхідно почати збирати дані. Також можна не виключати той факт що це просто не професійний підхід розробників що цілковито також може бути, але є не допустимим явищем з урахування масовості продукції і її можливостей.

Висновок:

Якщо консолідувати все вище сказане то опираючись на досвід застосовування технологічного прогресу у минулому, відмова від використання нейронних мереж досить мало ймовірна. Навіть враховуючи недостатність інтерпретації результату, актуальні питання безпеки даних і навіть можливість виникнення неконтрольованого навчання подібних систем [1]. Як і раніше ми двигаємось в напрямлені "підкорення" таких процесів а не від часткової або повної відмови. Продовжуються пошуки шляхів за яких умов і яким чином можна мінімізувати виникнення непередбачуваних подій, або загрози конфіденційності даних. Хоч і шляхи до адаптації все продовжують знаходити але не слід забувати про весь той потенціал який несуть за собою штучні нейронні мережі. І не забувати їх розглядати з критичної точки зору, тому як це вже не технологічний рівень минулого, і може трапитись так що технології які мали на меті полегшити життя людству, можуть йому нашкодити.

Список використаних джерел

1. Беседа А. III буде неконтрольовано навчатися та захищатися від атак. Як нейромережі змінять правила гри у креативній індустрії. MC.today. 31.03.2023. URL: <https://mc.today/uk/blogs/kreatyvna-industriya-nikoly-ne-bude-kolyshnoyu-yak-nejronni-merezhi-zminyuyut-gru/> (дата звернення: 04.04.2025).
2. Буняк В. Соцмережу X звинуватили в порушенні конфіденційності через прихований збір даних користувачів для навчання Grok. Детектор медіа. 12.08.2024. URL: <https://ms.detector.media/sotsmerezhi/post/35821/2024-08-12-sotsmerezhu-kh-zvynuvatyly-v-porushenni-konfidentsiynosti-cherez-prykhovanyy-zbir-danykh-korystuvachiv-dlya-navchannya-grok/> (дата звернення: 04.04.2025).

Науковий керівник: Лозовик Ю.М., к.е.н., доцент

***Циганенко Г.В., к.е.н., доцент, проф. МКА,
професор кафедри менеджменту
ЗВО "Університет трансформації майбутнього", м. Чернігів, Україна
anna_tsygan@ukr.net***

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗМІН У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

В умовах сучасної економічної нестабільності та безпрецедентних викликів, питання забезпечення стійкості підприємств набуває критичної значущості. Кризові ситуації, такі як порушення логістичних ланцюгів, руйнування інфраструктури, енергетичні обмеження та кадрові втрати, вимагають кардинально нових підходів до управління. Інформаційні технології та системи управління стають визначальними факторами здатності компаній не лише вижити, але й адаптуватися та розвиватися у кризових умовах.